

OPIEKUNKA ŚRODOWISKOWA

ROLA I ZADANIA OPIEKUNKI ŚRODOWISKOWEJ

Zadania opiekunki środowiskowej polegają głównie na pomaganiu podopiecznym w codziennym funkcjonowaniu i udzielaniu im wsparcia, przy jednoczesnym szanowaniu ich, wykazywaniu tolerancji oraz tworzeniu takiej atmosfery, aby osoby te nie czuły się bezradne, wyobcowane ani osamotnione. Znaczenie roli opiekunki jest szczególnie istotne, ponieważ nie każdy podopieczny potrafi od razu zaakceptować obecność obcej osoby. Ranga tej funkcji jest też wysoka z powodu wpływu na postrzeganie jakości usług, a więc również na ocenę działalności instytucji pomocy społecznej.

ISTOTA I ZNACZENIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH

Coraz większa liczba osób korzysta z usług opiekuńczych oferowanych przez pomoc społeczną, których głównym celem jest wspieranie codziennego funkcjonowania osób potrzebujących oraz zaspokajanie ich podstawowych potrzeb. Oprócz osób chorych i niepełnosprawnych, usługi te obejmują również starszych ludzi oraz osoby samotne, czyli takie, które prowadzą jednoosobowe gospodarstwo domowe, nie mają najbliższej rodziny i nie są w związku małżeńskim. Smutnym faktem jest, że pomocy opiekuńczej udziela się także osobom, które mają rodzinę, ale ta nie jest w stanie im pomóc. Często takie osoby postrzegane są jako „niepotrzebne”. Nasuwa się refleksja, co jest trudniejsze: być osobą samotną, zdanej tylko na siebie, czy kimś, kto teoretycznie może liczyć na pomoc rodziny, ale faktycznie jej nie otrzymuje, a opiekę przerzuca się na instytucje. Brak opieki nad starszymi członkami rodziny bywa uzasadniany codziennymi obowiązkami wobec współmałżonka czy dzieci, czyli brakiem czasu. Choć rodzina powinna być wsparciem, często to obce osoby wykazują się większym zaangażowaniem. Usługi opiekuńcze odgrywają bardzo istotną rolę, szczególnie wobec starzejącego się społeczeństwa. W ich zakresie nie chodzi jedynie o pomoc w codziennych czynnościach i podstawową opiekę, ale także o zrozumienie i wsparcie. Z moich doświadczeń wynika, że opiekunka środowiskowa bywa jedyną osobą, która rozumie i wspiera osobę starszą, często stając się dla niej najważniejszą postacią.

POJĘCIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH

Osoby i rodziny napotykające trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb z powodu trudnej sytuacji finansowej, złych warunków mieszkaniowych, konfliktów czy przemocy w rodzinie, uzależnień, trudności w opiece nad członkami rodziny lub problemów wychowawczych mogą liczyć na pomoc społeczną. Pojęcie „wsparcie” obejmuje różne formy pomocy, takie jak rozmowa czy zapewnienie o gotowości do niesienia pomocy, jak również wsparcie materialne, np. finansowe czy żywnościowe. Życiowe trudności dotyczą każdego – czasem niespodziewanie, czasem jako konsekwencja własnych działań – jednak gdy stają się zbyt poważne, konieczna bywa pomoc z zewnątrz. Pomoc społeczna, będąca elementem polityki społecznej państwa, dąży do wsparcia osób samotnych i rodzin w przewyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, jednocześnie zachęcając do wykorzystania ich własnych zasobów i możliwości. Pomoc ta przybiera formę świadczeń pieniężnych, takich jak:

Zasiłki okresowe – są przyznawane w celu zaspokojenia bieżących potrzeb życiowych. Okres ich udzielania zależy od sytuacji osoby potrzebującej, np. jej niepełnosprawności czy bezrobocia, oraz od dostępnych środków finansowych, jakimi dysponuje w danym roku ośrodek pomocy społecznej.

Zadaniem opiekuńki środowiskowej jest przede wszystkim wspieranie podopiecznych w ich codziennym funkcjonowaniu i zapewnienie im pomocy, dbając jednocześnie o poszanowanie ich godności, tolerancję oraz tworzenie atmosfery, w której czują się bezpiecznie i nie są osamotnieni. Rola ta jest istotna, ponieważ nie każda osoba łatwo akceptuje obecność obcej osoby, a jej wykonanie wpływa na ocenę instytucji pomocy społecznej.

Usługi opiekuńcze stają się coraz bardziej popularne w ramach pomocy społecznej, a ich głównym celem jest wspieranie osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych i chorych w codziennym życiu. Osoby samotne to te, które prowadzą jednoosobowe gospodarstwo domowe i nie mają bliskich. Smutne jest to, że pomoc świadczy się także osobom, które teoretycznie mają rodzinę, ale z różnych przyczyn nie mogą na nią liczyć. W takiej sytuacji często korzystają one z pomocy instytucjonalnej, mimo że ich rodzina powinna być głównym wsparciem. Opieka świadczona przez obce osoby często okazuje się bardziej zaangażowana niż ta, którą powinni zapewnić bliscy, a usługi opiekuńcze mają szczególne znaczenie w